

تک‌نرخی شدن ارز در بورس کلید می‌خورد

نایب‌رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران از برنامه تاسیس بورس ارز همزمان با اجرای برنامه‌های تک‌نرخی شدن ارز خبر داد.

نایب‌رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران از برنامه تاسیس بورس ارز همزمان با اجرای برنامه‌های تک‌نرخی شدن ارز خبر داد.

به گزارش همشهری، دست‌کم 5 سال است طرح تاسیس بورس ارز به دلیل مخالفت‌های بانک مرکزی روی زمین مانده است. بانک مرکزی بیم آن دارد که با عرضه ارز در بورس و انجام مبادلات ارزی از طریق بازار سرمایه قیمت ارز و مشخصاً دلار با نوسان‌های زیادی مواجه شود. این در حالی است که کارشناسان معتقدند حتی اگر قیمت ارز چند برابر شود باز هم آثار اقتصادی تک‌نرخی شدن آن از طریق مکانیسم بورس به قدری است که می‌تواند این نوسان‌ها را توجیه کند.

چرا که پایین نگاه داشتن تصنعی نرخ ارز با تزریق منابع ارزی، به طور عملی باعث کاهش صادرات کشور می‌شود. همزمان این موضوع یارانه‌ای غیرمستقیم به واردات و حمایت از آن است و از همه بدتر به قاچاق کالا دامن می‌زند. نرخ ارزی که به شکل تصنعی پایین نگه داشته می‌شود، باعث ارزان‌تر شدن کالای وارداتی از تولید داخلی می‌شود. دلیل این موضوع نیز روشن است زیرا تورم داخلی بر تولید تأثیرگذار است ولی کالای وارداتی این مشکل را ندارد.

محمد لاهوتی، رئیس کنفدراسیون صادرات ایران در این باره می‌گوید: اعتقاد دارم هزینه‌ای که برای شفافیت اقتصادی و تک‌نرخی کردن ارز پرداخت می‌کنیم از فایده آن بیشتر است. در صورتی که این شفافیت اجرایی شود، قطعاً در راستای بهبود شرایط محیط کسب‌وکار خواهد بود و ریسک سرمایه‌گذاری در ایران را کاهش خواهد داد زیرا همه مسائل به طور شفاف و مشخص در ترازنامه خود را نشان می‌دهد.

وعده‌ای که عملی نشد

بعد از اجرایی شدن شدن برجام، بانک مرکزی وعده داد تا پایان سال ۱۳۹۵ ارز تک‌نرخ می‌شود، با وجود این سال 95 به پایان رسید و ارز تک‌نرخ نشد. به اعتقاد فعالان بازار سرمایه تک‌نرخ شدن ارز باید دست‌کم یک دهه قبل انجام می‌شد و سازوکار این موضوع در بازار سرمایه از طریق بورس ارز فراهم بود اما در سال‌های قبل، بانک مرکزی با تاسیس بورس ارز مخالف بود و حتی زمانی که قرار شد مسئولان بازار سرمایه خود راساً بورس ارز را تاسیس کنند بانک مرکزی با تاسیس مرکز مبادلات ارزی مانع انجام این کار شد.

به نظر می‌رسد هراس مقامات بانک مرکزی فقط از نوسان‌های نرخ ارز نیست. بانک مرکزی از یک سو باید سازوکار لازم را برای کنترل ارز پس از تک‌نرخ شدن در اختیار داشته باشد و از سوی دیگر نگران حاکمیت خود بر بازار ارز است. مهم‌ترین سازوکار بانک مرکزی برای کنترل بازار ارز در اختیار داشتن منابع ارزی کافی برای اجرای سیاست‌های تنظیم بازار است.

در واقع وعده تک‌نرخ شدن ارز از طریق بورس ارز براساس منابع آزاد شده ناشی از برجام داده شد ولی اجرایی نشدن این طرح شاید به معنای این است که پس از برجام منابع ارزی کافی در اختیار این بانک قرار نگرفته است.

ارز تک‌نرخ با بورس ارز

در همین رابطه دیروز سیدحسین سلیمی، نایب‌رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران گفت: با عرضه ارز در بورس، نرخ آن در عرضه و تقاضا تعیین می‌شود و این تنها راهی است که می‌تواند به یکسان‌سازی و تک‌نرخ شدن ارز منجر شود. او توضیح داد: برای یکسان‌سازی نرخ ارز، آیین‌نامه‌ها و مقررات عرضه ارز در بورس تهیه شده است که قرار بود تا پیش از پایان سال گذشته فعالیت

آن آغاز شود اما احتیاط کردند و این کار به امسال موکول شد.

وي در ادامه افزود: همزمان با موافقت بانك مركزي با عرضه ارز اعم از ارزهاي دولتي و صادراتي در بورس، تك‌نرخي شدن ارز كلید مي‌خورد.عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ادامه داد: قیمت ارز تك‌نرخي مستقیماً به میزان ارزی که بانك مركزي مي‌تواند عرضه کند، ربط دارد؛ به‌عبارتي با کمبود عرضه روند صعودي مي‌گیرد و با افزایش عرضه به سمت کاهش قیمت حرکت خواهد کرد.

این فعال اقتصادي با اشاره به آمادگی بورس ارز براي آغاز فعالیت گفت: در فرایند عرضه و تقاضا، نرخ روز ارزها تعیین مي‌شود و متقاضیان مي‌توانند براساس نرخ تعیین‌شده، ارز روز یا ارز آینده (فیوچر) بخرند اما بانك مركزي باید دستور آغاز فعالیت این بازار را صادر کند.